

O blagu Husejin Kapetana Gradaščevića (Zmaja od Bosne), kojeg je ostavio u vezirskoj palači u Travniku pri bijegu u Srijem nakon poraza kod Sarajeva.

Napisao

Riza Muderizović.

Prelistavajući travničke šerijatske sidžile (protokole) naidoh u sidžilu pod brojem 919 na prepis popisa imovine Husejin Kapetana, koju je lično popisao »Zmaj od Bosne« te ga sa ličnim pečatom predao na ruke vojnog komandanta u Srijemu, a ovaj ga opet poslao velikom veziru u Carigrad.

Povod ovog popisa bio je taj, što su ga turske vlasti, pa i sam veliki vezir, potvorile i oklevetale da je orobio carsku haznu (riznicu) u Travniku i odvukao sobom preko u Austriju, nakon poraza kod Sarajeva, kada je tamo pobjegao sa svojim vjernim drugovima: Mujagom Zlatarem iz Sarajeva, Ali pašom Fida-jićem iz Zvornika te Mehmed Kapetanom iz Krupe. Na ovu potvoru, prisiliše ga i same austrijske vlasti, da se o tom izjasni i podnese popis svoje imovine sa oznakom mjesta gdje je šta ostavio — čemu moradaše da i udovolji. Tadanji turski veliki vezir Mehmed Rešid paša posla prepis popisa iz Carigrada sa naročitim izaslanikom bos. valiji Trhalali Mahmut Hamdi paši, da se u popisu navedeno blago i skupocjene stvari pronadu, pakupe i predaju u državnu riznicu. Bos. valija izda nato dolje slijedeću bujurultiju na travničkog kadiju sa divana bos. pokrajine i okružja Hercegovine, Klisa i Zvornika iz Sarajevskog polja, gdje se tada nalazaše, u kojoj mu naloži da stvar po sadržaju bujurultije izvrši. Bujurultija ovako u prevodu glasi:

O vi šerijatski predstavnici i zamjenici travničkog kadije, travnički muteselime, ponosu svojih drugova i ugledne ličnosti i drugi revni muževi da vas Svemogući pomnoži. Vama se stavlja do znanja, da je bjegunac i izdajica vjere i države, famozni odmetnik, Husejin Kapetan pokupio na nelagalan način silesiju državnog novca od harača, poreza i ostalih dažbina te ga pri bijegu sobom odvukao prijeko u Njemačku. Taj novac kao i ostale skupocjene stvari treba da se od njega oduzmu i predaju u carsku državnu blagajnu.

U ovom pogledu Njemačke vlasti premda su poduzele shodne mjere, izdajnik tvrdi da je to sve ostavio u vezirskoj palači u Travniku, predavši jedan popis silnog blaga i skupocjenih stvari, sa ličnim pečatom srijemskom generalu, kojeg je isti poslao u Carigrad velikom veziru, čiji vam popis tamo šaljem. Fakat je, da su još od prije neke stvari u njegovoj rezidenciji u Travniku pro-

nađene i od strane države zaplijenjene¹⁾. On tvrdi, da je ostavio silesiju novca i skupocjenih stvari u vezirskoj palači, što ćete i sami doznati iz vama dostavljenog gorepomenutog popisa. Zato vam ovaj put šaljem naročitog mubašira (povjerenika), koji će tu stvar pomno ispitati i izviditi. Taj novac pošto pripada državi, ko ga god pronade učiniće veliku uslugu državi, a onaj ko ga zataji pripisaće mu se u grijeh kao čovjeku i čovječanstvu, te će poradi toga biti odgovoran i kažnjen. Uzevši sve ovo na znanje, nalaže vam se, da uznastojite svima silama i upotrebite sva sredstva za pronalazak u spisku navedenog novca i skupocjenih stvari. Ako Bog da, ravnatćete se prema sadržaju bujurultije i izbjegavajte od suprotnosti.

Sarajevsko polje, 21. rebi-ul-ahira 1248. (6. augusta 1832).

Bos. valija

Mahmut paša Trhalac

Istovjetni prepis iskaza, potvrđenog sa ličnim pečatom, izbjeglice
Husejin Kapetana,

kojeg je isti poslao, pod datumom 21. rebi-ul-evela 1248. po Hidžr. (20/8 1832).

- 1) U primajućoj dvorani 1 Kur'an.
- 2) U istoj dvorani u srebrenom sanduku 12.000 komada zlatnih rušpi a 36 groša.
- 3) Starih i novih dukata 40.000 komada.
- 4) Stambulskih dukata 2000 kom.
- 5) Funduk dukata 700 kom. (Ovi su dukati kovani za vladanja sult. Ahmeta III.).
- 6) Alžirskih i egipatskih dukata 1000 kom.
- 7) Starih Mahmudija dukata 3000 kom.
- 8) Funduk dukata i adlija rubija 5000 kom.
- 9) Jedan sat s dragim kamenjem.
- 10) 3 komada sata emajjiranih.
- 11) Skupocjeni prsten.
- 12) 3 krasne emajjirane kutice za enfiju (burmutnice).
- 13) Zlatna burmutnica.
- 14) Opet u primajućoj dvorani u željeznoj kasi 7500 rijala.
- 15) Adlija dukata 4000 kom.
- 16) Izvrсна jedna sablja (mač).
- 17) 2 pištolje, pravljene Prijeko.
- 18) Rukopisnih knjiga.

U riznici meni poznate stvari:

- 19) 5 komada izvrsnih lahorskih šalova.
- 20) 12 komada srednjih lahorskih šalova.
- 21) U riznici u srebrnoj škatulji 20.000 kom. hajrija dukata.
- 22) Opet 4000 kom. rijala.

¹⁾ Stvari, koje su se našle u vezirskoj palači u Travniku prenešene su u Sarajevo i prodane na javnoj dražbi 15. rebi-ul-evela 1248. (1. augusta 1832) za 59.000 groša, kako to piše u svojoj kronici rahmetli Muvekit Salih ef., strana 254.

Nekojih stvari sada se ne sjećam, jer su mnoge u riznici nastradale (pokradene).

- 23) 3 paradne konjske orme.
- 24) 12 poluparadnih konjskih ormi.
- 25) Srebreni stolni pribor.
- 26) 4 kom. srebrenih svijećnjaka.
- 27) Ručni svijećnjak.
- 28) Srebrom izvezena sedada.
- 29) Jedan izvrstan ćurak.
- 30) 2 samurli ćurka (od kuničine postave).
- 31) 2 izvrsna alma ćurka (sa lisičijim krznama).
- 32) Jedan divan godžuk (kratki ćurak).
- 33) 9 izvrsnih srebrenih pribora za kahvu.
- 34) Skupocjeni ćepken višnjaste boje sa potpunim odijelom.
- 35) Jedan ćepken od moraste kadife sa potpunim odijelom.
- 36) Drugi ćepken od višnjaste kadife sa cijelim odijelom.
- 37) Jedan ćepken od plave čohe, srebrom izvezen sa potpunim odijelom.
- 38) Jedan ćepken crvenkaste boje, srebrom vezen sa cijelom odjećom.
- 39) Opet drugi ćepken od karpuzi boje sa cijelim ostalim takumom (odijelom).
- 40) Srebrom vezen ćepken od plave čohe sa cijelim odijelom.
- 41) Osmanlijske putničke čakšire srebrom izvezene sa cijelim odijelom.
- 42) 3 krasna bos. odijela ibrišimom izvezena.
- 43) Opet jedno potpuno osmanlijsko odijelo.
- 44) Jedan izvrstan kaput.
- 45) Opet drugi kaput.
- 46) Četiri skupocjena biniša (ogrtača).
- 47) Više od 20 kom. izvrsnih džubeta (lahki kaputa — ljetnih) izvezenih sa telom s pulama, tačan broj nije označen.
- 48) 20 kom. kajsarijskih anterija.
- 49) 30 kom. prsluka.
- 50) 2 kom. belsilaha srmom vezena.
- 51) Pasova sa šalom i turbanom više od 20 komada.
- 52) 3 krasna izbijajuća sata.
- 53) 5 izvrsnih spavaćih oprema, nije njihova vrijednost poznata.
- 54) 3 srebrena buhurdanluka (kadionice).
- 55) 2 srebrena kjulbedanluka (sprava za špricanje ružine vode), pri vjerskim obredima.
- 56) 2 srebrene hoke (tintarnice).
- 57) 21 tukim za čibuke, što izvanrednih a što srednjih.
- 58) 6 pari pištolja, sto srebrom što gvoždem vezениh.
- 59) 24 aršina velike čohe.
- 60) 20 aršina kadife (baršuna).
- 61) Opet 30 aršina čohe.
- 62) 30 duzina konca.
- 63) 30.000 kom. svijeća.
- 64) 10 kom. šilteta (malih madrasa) izvezenih po načinu širazkog rada.
- 65) 4 komada sedada a la širaz.

66) 2 lisičije postave.

67) 500 drama srebrenog tela.

68) Jedna srebrna oprema za pisanje sa divitom.

69) Opet srebrni divit (tintarnica).

Bujurultija bos. valije Trhalca Mahmut Hamdi paše,
na turskom jeziku ovako glasi:

شریعتشعار تراونیک نائی افندی و مفاخرالامائل والاقران متسلمی و وجوه و سائر ایش ارلری زبدت مقادیرهم انها اولنورکه فراری خائن دین و دولت اولان حسین قپودان نام تدرک بجرام اموال جزیه و سائر دن بونجه واردات میری استجلاب و تحصیل ایله و همپانجه ارتکاب ایلمش ایدوکی اجلدن نچیه یقه سنه کچورمش اولدینی نقود ایله اشیای سائرهنک دولتجه ذمتندن استردادی لازم کلمش ایدوکندن نچیه دولتی مأمورلری طرفندن ایجابی اجرا و لنمقده ایسه ده خائن مزبور تراونیک سراینده ترک ایلمش اولدینی ادعاسیله قتی کلی نقود و اشیای نفیسه نیک کنندی مهر ایله اوله رق سرم جزالی واسطه سیله برقطعه دفتری طرف اشرف حضرت و کالتپناهی به کلمش و بر صورتی اخراج ایله بو جانبنه کوندلرش ایدوکندن عیناً اوله رق بو دفعه دفترو مذکور طرفلریکزه ارسال اولندیغندن اکرکه مزبورک تراونیک سراینده بر مقدار اشیای بولنه رق مقدمی ضبط اولمش ایسه ده ادعا ایلدیکی نقود و سائرهنه قتی کلی مبالغه رسیده اولدینی دفترو مذکور دن بالاطراف معلومکز اولدقده کیفیتی تحقیق و تجسس ایدهرک ظاهره چیقارلسی ضمندنه بو دفعه مخصوصاً مباشر تعیین اولنوب کوندلرش اولغله ایدمی بو آنچه اموال میریه دن اولغله ظاهره چیقارلسی دولت علیه به بیوک خدمت اوله جغنه و هرکیم اختفا ایتمش ایسه ده بشریتنه حمل اوله جغندن اولچینده مواخذه و معاتب اوله جغنی معلومکز اولدقده اقتضاسنی هر نسنه افاده برله نقود مذکورک اله کتورلسنه و ظاهره چیقارلسنه بالوجه اقدام و غیرت ایلمکز تنبیهیله دیوان ایالت بوسنه والویه هر سنک و کلیس و ازور نیق و صحرای سرایدن اشبو بیورلدی اصداریله تسیاری اولنمشدر انشا الله تعالی کرکدرکه بر موجب بیورلدی عمل و حرکت و خلافتندن خذر و مجانبت ایله سز دیوی فی ۲۱ ر سنه ۲۴۸

جزایر مع مصر التونی ۱۰۰۰ عدد	مابین او طه سنده مصحف شریف
عتیق محمودیه التونی ۳۰۰۰ عدد	مزبور او طه ده طولاب ایچینده سیم صندوق دروننده
فندق مع عدلیه ربعیه سی ۵۰۰۰ عدد	یال دیز آلتونی ۱۲۰۰۰ عدد فی ۳۶
مجوهر ساعت ۱ عدد	عتیق و جدید التون ۴۰۰۰۰ عدد
مینا کاری ساعت ۳ عدد	اسلامبول آلتونی ۲۰۰۰۰ عدد
مجوهر یوزوک ۶ عدد	فندق التونی ۷۰۰ عدد

فراری حسین قپودان طرفندن کلان و کنندی مهر ایله مصدق دفترو عینیدر فی ۲۱ ر ۲۴۸ سنه

مينا كارى اعلا انفيه قوطيسى ۳ عدد
 آلتون انفيه قوطيسى ۶ عدد
 مابين اوپه سنده تيمور صدق ايچنده ريال
 ۷۵۰۰ عدد
 عدليه آلتونى ۴۰۰۰ عدد
 اعلا قيلچ ۱ عدد
 اعلا قارشو كارى طبانجه ۲ چيفت
 و يازى كتابلر
 خزينه ده معلوم سز اولان اشيا:
 اعلا لاهور شال ۵ عدد
 ادنا لاهور شال ۱۲ عدد
 خزينه ده اولان كموش صندوق ايچنده خيريه
 ۲۰۰۰۰ عدد
 دفعه ريال ۴۰۰۰ عدد
 بعض اشيا شيمدى معلوم دكلدر . زيرا خزينه ده
 و يريلان اشيا زيانه اولمشدر .
 بيوك ديوان آت طاقى ۳ عدد
 يارى ديوان آت طاقى ۱۲ عدد
 كومشلى سفره طاقى ۱ عدد
 كومشلى شمعدان ۴ عدد
 ال شمعدان ۱ عدد
 صرما ايشلمه لى سجاده ۱ عدد
 تين اعلا كورك ۱ عدد
 سمور قپلو كورك ۲ عدد
 اعلا آلا كورك ۲ عدد
 صرمه لى اعلا قوچوك كورك ۱ عدد
 اعلا صرمه لى قهوه طاقى ۹ عدد

اعلا ويشنوى چيكان وسائر جمله طاقم لباسى قات
 ۱ عدد
 مورقدينيه دن چيكان وسائر لباس تمام قات ۱ عدد
 ديكر ويشنوى چوقه دن چيكان وسائر تمام طاقم
 ۱ عدد
 قاربوز چوقه دن چيكان صرمه لى تمام تاقيم ۱ عدد
 كوز قدينه دن چيكان صرمه لى تمام طاقم ۱ عدد
 ديكر قاربوز چوقه چيكان سائر تمام طاقم ۱ عدد
 ماوى چوقه دن چيكان صرمه لى تمام طاقم ۱ عدد
 عثمانلى يول چچشير صرمه لى تمام طاقم ۱ عدد
 بوسنه كارى ابريشملى اعلا طاقم ۳ عدد
 دفعه عثمانلى كارى تمام طاقم ۱ عدد
 اعلا قاپوت ۱ عدد
 ديكر قاپوت ۱ عدد
 بينش اعلا ۴ عدد
 اعلا پول تلمى جبه لر يكرميدن زياده در . نه قدر
 اولديغى نامعلوم
 قيصر انتاريلر ۲۰ عدد
 يلك ۳۰ عدد
 صرمه ايشلمه لى بل صلاح ۲ عدد
 قوشاق مع شال مع احمديه اوندن زياده در .
 اعلا چلار ساعت ۳ عدد
 اعلا يتاق طاقى ۵ عدد
 خرچى نه قدر اولديغى معلوم دكلدر .
 سيم نجوردانلق ۳ عدد
 سيم كوايدانلق ۲ عدد
 سيم حوقه ۲ عدد

مينا كارى اعلا انفيه قوطيسى ۳ عدد
 آلتون انفيه قوطيسى ۶ عدد
 مابين اوپه سنده تيمور صدق ايچنده ريال
 ۷۵۰۰ عدد
 عدليه آلتونى ۴۰۰۰ عدد
 اعلا قيلچ ۱ عدد
 اعلا قارشو كارى طبانجه ۲ چيفت
 و يازى كتابلر
 خزينه ده معلوم سز اولان اشيا:
 اعلا لاهور شال ۵ عدد
 ادنا لاهور شال ۱۲ عدد
 خزينه ده اولان كموش صندوق ايچنده خيريه
 ۲۰۰۰۰ عدد
 دفعه ريال ۴۰۰۰ عدد
 بعض اشيا شيمدى معلوم دكلدر . زيرا خزينه ده
 و يريلان اشيا زيانه اولمشدر .
 بيوك ديوان آت طاقى ۳ عدد
 يارى ديوان آت طاقى ۱۲ عدد
 كومشلى سفره طاقى ۱ عدد
 كومشلى شمعدان ۴ عدد
 ال شمعدان ۱ عدد
 صرما ايشلمه لى سجاده ۱ عدد
 تين اعلا كورك ۱ عدد
 سمور قپلو كورك ۲ عدد
 اعلا آلا كورك ۲ عدد
 صرمه لى اعلا قوچوك كورك ۱ عدد
 اعلا صرمه لى قهوه طاقى ۹ عدد

شیروز کاری ایشلمه شاته ۱۰ عدد
 شیروز کاری ایشلمه سجاده ۴ عدد
 نافه کورک طلوم ۲ عدد
 قاپدانه درهم ۵۰۰
 صرمه لی دوات طاقمی ۱ عدد
 دفعه صرمه دوات ۱ عدد

کوردار اعلا و اورته چبق طاقمی ۲۱ عدد
 بعض سیم و بعض قره طاقم پشتو ۶ عدد
 بیوک چوقه ذرعه ۲۴ عدد
 قدغه ذرعه ۲۰ عدد
 دفعه چوقه ذرعه ۳۰ عدد
 تاردسته ۳۰ عدد
 موم ۳۰۰۰۰ عدد

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading.]

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading.]